

Міжнародний європейський
університет
Європейська школа бізнесу
СИЛАБУС

2024

Назва курсу

Клінічна психологія

Інформація про курс

Рівень вищої освіти:

Другий (магістерський) рівень освіти

Спеціальність:

053 «Психологія»

Назва освітньої програми:

ОП «Клінічна психологія»

Опис курсу:

Магістерський курс «Клінічна психологія» належить до обов'язкових компонентів освітньо-професійної програми підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня спеціальності 053 «Психологія». Курс спрямований на формування у студентів цілісного розуміння психологічних механізмів виникнення, перебігу та подолання психічних розладів, опанування принципів клініко-психологічного аналізу, психопрофілактики, психологічної підтримки та реабілітації.

У межах курсу вивчаються предмет, об'єкт і завдання клінічної психології; психологічні механізми виникнення та перебігу психічних порушень; критерії норми й патології; психологічні аспекти афективних, тривожних, когнітивних, особистісних і психосоматичних розладів; етичні та деонтологічні принципи діяльності клінічного психолога. Значна увага приділяється розвитку навичок аналітичного мислення, прийняття фахових рішень у складних і непередбачуваних умовах, взаємодії у мультидисциплінарних командах і дотриманню професійної етики у клінічному середовищі.

Передумови вивчення (попередні вимоги):

Передумовою вивчення навчальної дисципліни є базові знання з психології, отримані на попередньому рівні освіти.

Обсяг кредитів/годин:

4 кредити ЄКТС/ 120 год., у т.ч. лекційних – 16 год., практичних – 16 год., самостійної роботи – 88 год.

Ознаки дисципліни

Термін викладання	Семестр	Міжнародна дисциплінарна інтеграція	Курс рік (навчання)	Цикли: загальної підготовки/ професійної підготовки/ вільного вибору
1 семестр	1 семестр	ні	1 курс	Цикл професійної та практичної підготовки

Формат навчання:

Очне навчання з використанням елементів дистанційних технологій

Розташування класної кімнати:

<https://dist.ieu.edu.ua/course/view.php?id=752>

Інформація про викладача

Прізвище та ім'я викладача:

Вишневська Олена Павлівна, кандидат психологічних наук, доцент кафедри туризму та суспільно-гуманітарних дисциплін

Кафедра:

Кафедра туризму та суспільно-гуманітарних дисциплін

[Сайт кафедри](#)

Місцезнаходження офісу:

м. Київ, пр-т Академіка Глушкова, 42 В, каб. 504

Графік роботи та консультування:

Щочетверга з 14:00 до 15:30 з попереднім записом через корпоративну пошту

Електронна пошта викладача:

olenavysnevska@ieu.edu.ua

Цілі курсу / Результати навчання

Цілі курсу:

Формування у здобувачів системного розуміння психологічних закономірностей порушень психічної діяльності, опанування концептуальних підходів і базових методів клініко-психологічного аналізу, диференційної діагностики, психопрофілактики, підтримки й реабілітації осіб із психічними та психосоматичними розладами, необхідних для здійснення психопрофілактичної, підтримувальної та реабілітаційної діяльності.

Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних результатів:

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів, характеризуються комплексністю і невизначеністю умов і потребують володіння низкою спеціальних компетенцій.

Дисципліна «Клінічна психологія» забезпечує формування таких **спеціальних (фахових) (СК):**

- **СК1.** Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та/або практики.
  - **СК3.** Здатність обирати і застосувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.
  - **СК6.** Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.
  - **СК7.** Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.
  - **СК8.** Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.
  - **СК9.** Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.
  - **СК12.** Здатність аналізувати, систематизувати, обґрунтовувати та узагальнювати результати клініко-психодіагностичного обстеження та формулювати висновки.
  - **СК13.** Здатність здійснювати диференційну психологічну діагностику, формулювати діагностичний висновок і планувати психологічну допомогу особам із психосоматичними порушеннями.
  - **СК14.** Здатність розпізнавати симптоматику психічних розладів, визначати рівень їх тяжкості та реалізовувати заходи психологічної підтримки осіб із психічними порушеннями й у кризових станах.
- Вивчення курсу сприяє досягненню таких **програмних результатів навчання (ПРН):**
- **ПР1.** Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.
  - **ПР2.** Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.
  - **ПР4.** Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.
  - **ПР5.** Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.
  - **ПР8.** Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.
  - **ПР11.** Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.
  - **ПР12.** Вміти професійно застосовувати на практиці знання з медико-психологічних дисциплін.
  - **ПР14.** Знати ознаки та рівні психічного здоров'я людини, розрізняти відмінності неврозів, неврозоподібних станів, психопатій та акцентуацій характеру.
  - **ПР15.** Знати основні поняття кризової психології, а також теоретичні моделі посттравматичних стресових розладів, види, рівні реакцій на травматичну ситуацію..

Результати навчання:

Після опанування курсу студент буде:

знати:

- теоретичні та методологічні основи клінічної психології – її предмет, об'єкт, завдання, принципи та методи;
- критерії психічного здоров'я, поняття норми та патології, сучасні підходи до класифікації психічних розладів;
- біопсихосоціальну модель розвитку психічних і психосоматичних порушень, роль психологічних чинників у їх виникненні;
- основні психологічні механізми дезадаптації, стресу, травматизації та кризових станів;
- принципи диференційної психологічної діагностики, структуру клініко-психологічного висновку та логіку формулювання психологічного діагнозу;
- основи психологічної допомоги, психопрофілактики, підтримки й реабілітації осіб із психічними розладами;
- норми професійної етики, конфіденційності та принципи мультидисциплінарної взаємодії у клінічному середовищі;

вміти:

- аналізувати психічні стани, процеси та поведінкові прояви осіб у клінічному контексті з урахуванням біопсихосоціальних чинників;
- розпізнавати симптоматику психічних і психосоматичних розладів, визначати рівень їх тяжкості та динаміку перебігу;
- здійснювати психологічну диференціацію нормальних і патологічних станів, інтерпретувати результати клініко-психологічного обстеження;
- формулювати психологічний висновок, прогнозувати розвиток психічного стану та визначати напрями психологічної допомоги;
- розробляти та реалізовувати програми психологічної підтримки й профілактики у кризових і посттравматичних ситуаціях;
- дотримуватися професійно-етичних норм, діяти в межах компетентності, підтримувати толерантність і емпатію у взаємодії з клієнтами;
- ефективно співпрацювати у мультидисциплінарній команді, координуючи дії з лікарями, психотерапевтами та соціальними працівниками.

Зміст курсу

Модуль 1. Теоретико-методологічні та психологічні основи клінічної психології.

Тема 1. Предмет, завдання, принципи й методи клінічної психології.

Тема 2. Психічне здоров'я, норма і патологія. Критерії психічного здоров'я.

Тема 3. Біопсихосоціальна модель психічних розладів. Внутрішня картина хвороби

Тема 4. Методи клініко-психологічного дослідження. Клінічне інтерв'ю

Тема 5. Психологічні механізми розвитку психічних порушень. Стрес і дезадаптація.

Модуль 2. Клініко-психологічні аспекти психічних розладів, профілактика та етика професійної діяльності

Тема 6. Невротичні, афективні та тривожні розлади: психологічні аспекти

Тема 7. Особистісні, поведінкові та психосоматичні розлади

Тема 8. Кризові та посттравматичні стани. Психологічна підтримка

Тема 9. Психопрофілактика, психореабілітація, психотерапевтична допомога.

Тема 10. Етичні норми та професійна відповідальність клінічного психолога

[Розподіл годин](#)

Матеріали курсу та вимоги

Книги та матеріали

1. Вишнеvsька О.П., Завацька Н.Є., Петренко М.О., Завацький Ю.А. (2024). Матримоніальні уявлення в системі суб'єктивного благополуччя особистості. *Теоретичні і прикладні проблеми психології та соціальної роботи*. № 1(63). с. 68-75.
2. Ільїна, Н. М. Клінічна психологія. Суми: Університетська книга, 2023. – 400 с.
3. Закалик, Г. М., Войцеховська, О. В., Шувар, Н. М. Основи клінічної психології. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2020. – 432 с.
4. Клінічна психологія : навч. посіб. / А.М. Османова, Г.В Хорунженко. К. : Університет «Україна», 2023. – 183 с.
5. Медична психологія: підручник / за редакцією академіка С. Д. Максименка. Том I. 3-е вид. доробл. і доповн. Київ: «Видавництво Людмила», 2023. 512 с.
6. Медична психологія: підручник / за редакцією академіка С.Д. Максименка. Том II. 3-е вид. доробл. і доповн. Київ: «Видавництво Людмила», 2023. 520 с.
7. Никоненко Ю.П. Клінічна психологія: навчальний посібник. Київ: КНТ, 2021. 369 с.
8. International Classification of Diseases 11th Revision (ICD-11). World Health Organization. URL: <https://icd.who.int/>

[Рекомендовані джерела](#)

Технічні вимоги для роботи на курсі

Для роботи на курсі «Клінічна психологія», вам необхідний регулярний доступ до комп'ютера (чи телефону) та інтернету. У системі управління навчальним процесом на платформі Moodle поетапно будуть розміщені інформація або матеріали для вивчення курсу. Також потрібно буде завантажувати та створювати документи, переглядати відео або ж створювати його.

Можливість використовувати корпоративні ресурси Університету надається тільки для акаунтів, пов'язаних з корпоративною поштою.

При неможливості зайти на курс, вам необхідно повідомити старосту або безпосередньо викладача курсу.

Процес навчання

У процесі вивчення дисципліни «Клінічна психологія» застосовуються інтерактивні, практикоорієнтовані та проблемно-орієнтовані методи навчання, спрямовані на розвиток клінічного мислення, умінь діагностики, прогнозування, психологічної інтерпретації клінічних феноменів і прийняття професійних рішень у складних ситуаціях.. Зокрема застосовуються:

- **лекційні методи:** мультимедійна презентація, лекція-бесіда, гостьові лекції із залученням практиків, ситуаційний аналіз клінічних випадків під час лекцій;
- **методи практичної підготовки:** кейс-стаді з реальними клінічними випадками (аналіз описів розладів, виявлення психологічних механізмів, формулювання діагностичних гіпотез); розв'язання практично орієнтованих завдань; відпрацювання навичок спостереження, аналізу, діагностики та прогнозування у навчальних рольових ситуаціях;
- **активні методи навчання:** рольові ігри з моделюванням консультативної взаємодії «психолог–клієнт»; розігрування ситуацій діагностичного інтерв'ю; групові обговорення кейсів та альтернативних діагностичних рішень;
- **методи самостійної роботи:** самостійне опрацювання теоретичного матеріалу з клінічної психології, аналіз реальних або змодельованих клінічних випадків, підготовка письмових завдань і коротких аналітичних звітів, складання узагальнюючих схем і таблиць для систематизації знань.

Організація освітнього процесу

- Навчання здійснюється у очному форматі із застосуванням технологій дистанційного навчання (аудиторні заняття та онлайн-робота з навчальними платформами, зокрема, на платформі Moodle та сервісах Google). Це забезпечує гнучкість у навчанні, постійний доступ до матеріалів курсу, інтерактивні тести та зворотний зв'язок.
- Самостійна робота здобувачів освіти включає: підготовку до занять, виконання практичних і завдань, аналіз професійних кейсів, написання есе, рефератів, підготовку презентацій і звітів з теми дослідження.
- Контактна робота із викладачем передбачає проведення практичних занять, консультацій, під час яких здобувачі аналізують клінічні ситуації, розв'язують проблемні задачі, беруть участь у рольових іграх та обговоренні результатів кейс-стаді.
- Зворотний зв'язок здійснюється через коментарі викладача у Moodle, консультації час занять і онлайн, електронну пошту та корпоративні канали комунікації університету.

Політики оцінювання

Сумативне оцінювання

Оцінювання результатів навчання здійснюється за такими складовими:

- **Поточний контроль** – систематичне оцінювання навчальної активності здобувачів на лекційних і практичних заняттях, виконання індивідуальних і групових завдань, участь у дискусіях, ситуаційному аналізі та рольових іграх, а саме:
  - участі у розв'язуванні проблемних задач і аналізі клінічних ситуацій;
  - правильності інтерпретації психологічних феноменів і симптомокомплексів;
  - обґрунтованості клініко-психологічних висновків;
  - активності у групових обговореннях і кейс-стаді.

[Критерії оцінювання](#)

Методи: усне опитування, спостереження за діяльністю студентів у групі, аналіз виконаних практичних завдань, тестування, 360-градусний зворотний зв'язок (викладач – студенти – група).

- **Самостійна робота** – підготовка письмових аналітичних есе, клінічних звітів або характеристик; опрацювання теоретичного матеріалу з наступним виконанням тестових або контрольних завдань; аналіз реальних клінічних випадків (кейс-стаді) та розроблення пропозицій щодо психологічної допомоги; підготовка мультимедійних презентацій або міні-проектів за результатами ситуаційного аналізу. Оцінюється за якістю виконання завдань, що сприяють формуванню професійних компетентностей клінічного психолога.

Методи оцінювання: експертна перевірка завдань викладачем, самооцінювання й взаємооцінювання результатів роботи, оцінювання за аналітичними рубриками, формування та захист портфоліо.

- **Підсумковий контроль** – екзамен, який перевіряє рівень сформованості знань, умінь і навичок здобувачів щодо аналізу клінічних ситуацій, диференціації нормальних і патологічних станів, прогнозування психічного стану та визначення напрямів психологічної допомоги.
- **Форми:**
  - тестові завдання на знання базових понять і класифікацій клінічної психології;
  - письмове аналітичне завдання (розв'язання клінічної ситуації або аналіз кейсу з формулюванням психологічного висновку);
  - усна частина – відповідь на контрольне запитання з теоретичного матеріалу або обґрунтування дій у змодельованій клінічній ситуації.

Критерії оцінювання:

- глибина розуміння теоретичного матеріалу;
- уміння застосовувати знання для аналізу конкретних випадків;
- здатність формулювати логічні клініко-психологічні висновки;
- обґрунтованість пропозицій щодо психологічної допомоги;
- дотримання етичних стандартів у змодельованих ситуаціях.

Вид діяльності	Зміст діяльності	Максимальна кількість балів
Поточна навчальна діяльність	Участь у ситуаційному аналізі клінічних випадків; розв'язування проблемних задач; виконання усних і письмових аналітичних завдань (есе, клініко-психологічні характеристики, короткі звіти); участь у рольових іграх із відпрацюванням навичок діагностики та прогнозування	30
Самостійна робота	Самостійне опрацювання теоретичного матеріалу; аналіз реальних клінічних кейсів; підготовка письмових робіт (есе, рефератів, міні-звітів); створення мультимедійних презентацій і портфоліо з виконаних завдань; виконання тестів і завдань у Moodle	30
Підсумковий контроль (іспит)	Тестові завдання, письмове аналітичне завдання, усна частина	40
Разом		100

Шкала оцінювання

Оцінка за дисципліну визначається як сума набраних балів за поточну діяльність у семестрі та балу за підсумковий контроль. Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену.

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати здобувач освіти за поточним сумативним оцінювання протягом семестру для отримання допуску до підсумкового контролю – 36 балів. Максимальний бал з дисципліни становить 100. Сумарна оцінка за вивчення дисципліни виставляється за національною та європейською шкалою (ЄКТС).

[Положення про організацію освітнього процесу](#)

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C	задовільно	
66-73	D		
60-65	E		
30-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

0-29	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
------	---	--	---

Як дізнатись свою оцінку

Щоб перевірити свої оцінки за завдання та прочитати коментарі викладача, ви повинні перевірити відповідні вкладки дистанційної платформи навчання Moodle.

Також отримати інформацію про отримані оцінки ви можете безпосередньо у викладача курсу через корпоративну пошту або ж за попереднім записом у дні надання консультацій (каб. 504).

Політики курсу

Загальні настанови

Під час занять і перебування в університеті **здобувачі зобов'язані** дотримуватись норм академічної етики: проявляти повагу до викладачів, співробітників і колег, відвідувати заняття відповідно до розкладу, приходити вчасно та не залишати аудиторію без дозволу викладача. Виконання академічних завдань і робіт у встановлені терміни є обов'язковим.

Викладач, зі свого боку, має постійно вдосконалювати професійну компетентність, педагогічну майстерність і загальну культуру, забезпечувати умови для якісного засвоєння освітньої програми, сприяти професійному розвитку здобувачів. Викладач зобов'язаний бути пунктуальним, дотримуватись принципів академічної доброчесності, не допускати проявів корупції, дискримінації, булінгу чи утиску прав здобувачів освіти.

[Кодекс етики та академічної доброчесності](#)

Відвідування занять та участь в них

Пропуски занять допускаються лише з **поважних причин**, підтверджених документально (лікарняний лист, офіційне звернення тощо). У такому випадку студент має право на відпрацювання пропущеного матеріалу у двотижневий термін після повернення до навчання.

Невідвідування занять без поважних причин або систематичні запізнення можуть бути підставою для недопуску до підсумкового контролю з дисципліни. Участь у дискусіях, практичних вправах та виконання завдань під час занять є складовою поточного контролю і враховується в загальній оцінці з дисципліни. За індивідуальних обставин можуть бути застосовані процедури **гнучкості** (адаптації термінів виконання завдань) та **спеціального розгляду** (винятковий порядок врахування результатів навчальної діяльності) відповідно до політики й процедур оцінювання МСУ.

[Положення про організацію освітнього процесу](#)

Академічна доброчесність

Здобувачі та викладачі зобов'язані дотримуватися принципів академічної доброчесності. Забороняються будь-які прояви плагіату, фабрикації, фальсифікації, списування, використання сторонньої допомоги під час виконання завдань чи складання іспитів. Порушення академічної доброчесності розглядаються відповідно до внутрішніх положень МСУ та можуть мати наслідком дисциплінарну відповідальність.

[Простір академічної](#)

Виконання завдання з запізненням, виправлення оцінок, відпрацювання

Пам'ятайте, що дедлайни працюють в обидві сторони, і їх дотримання гарантує, що викладачем буде наданий своєчасний зворотний зв'язок щодо ваших завдань, щоб переконатися, що ви не відстаєте від курсу.

Всі види індивідуальних та самостійних робіт є складовою оцінювання і повинні бути здані до визначених викладачем строків, аби забезпечити прозорість та об'єктивність оцінювання результатів навчання. Завдання, подані із запізненням, приймаються, але можуть оцінюватися з пониженням балів.

Більшість завдань мають бути виконані до 09:00 у день чергового заняття, щоб узгодити їх зі змістом курсу та діяльністю в групі. Найкращою практикою буде виконувати завдання якомога швидше після отримання, щоб у вас було достатньо часу для активної участі на заняттях.

Завдання, не виконані до завершення семестру без поважних причин, вважаються **академічною заборгованістю**, і студент може бути недопущений до підсумкового контролю.

Повторне складання іспиту можливе лише після виконання всіх передбачених видів навчальної та самостійної роботи й проводиться згідно з графіком ліквідації академічної заборгованості.

Якщо студент пропустив терміни через **поважні обставини**, підтверджені документально, він має право скористатися процедурами **гнучкості** або **спеціального розгляду** для продовження дедлайну чи альтернативного виконання завдання. Студент має право на **перегляд отриманої оцінки**: він може звернутися до викладача за роз'ясненнями й коментарями щодо виставлених балів. У разі незгоди з результатом студент може подати **апеляцію** відповідно до порядку, визначеного Положенням про політику і процедури оцінювання..

[Положення про організацію освітнього процесу](#)

Час відповіді викладача (про перевірку завдань)

Викладач відповідає на звернення студентів, що надійшли через офіційні корпоративні канали комунікації упродовж **24 годин у робочі дні у години робочого часу викладача** (з 9 00 до 18 00 за київським часом) та проводить консультації відповідно до затвердженого графіка.

Оцінки за завдання та поточну роботу публікуються в електронному журналі на платформі Moodle, як правило, протягом **10 робочих днів** після подання виконаного завдання). Результати підсумкового оцінювання оголошуються безпосередньо після перевірки робіт (як правило, на наступний день з дати проведення екзамену).

Кожен студент має право отримати **індивідуальний коментар** до своєї роботи з поясненням сильних і слабких сторін виконання.

Інформація про підсумкову оцінку (за семестр/іспит) доводиться до відома студентів офіційно – через особистий кабінет у Moodle та/або навчальну картку.

Ефективна комунікація

Для ефективної комунікації слід застосовувати офіційні канали – корпоративну електронну пошту (@ieu.edu.ua), систему повідомлень освітньої платформи Moodle Міжнародного європейського університету (dist.ieu.edu.ua).

Політика публікації та розповсюдження матеріалів курсу

Матеріали курсу (лекції, слайди (презентації) відео чи аудіозаписи, завдання, набори задач, тести та ін.) є інтелектуальною власністю викладача і університету. Забороняється будь-яке публічне поширення матеріалів курсу без письмового дозволу, а також відеозапис занять без письмового погодження. За порушення політики публікації та розповсюдження матеріалів студенти можуть бути притягнуті до дисциплінарної відповідальності, у т. ч. відрахування з університету.

Академічна мобільність та визнання результатів попереднього навчання

Студенти мають право брати участь у програмах **національної та міжнародної академічної мобільності** відповідно до Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність МСУ. Мобільність може здійснюватися на основі двосторонніх угод із закладами-партнерами, програм Erasmus+, міжуніверситетських меморандумів чи індивідуальних угод. Результати навчання, здобуті в інших закладах освіти під час мобільності, підлягають **обов'язковому визнанню** в МСУ на підставі академічних довідок (Transcript of Records) та в межах індивідуальної освітньої траєкторії здобувача.

[Про академічну мобільність в МСУ](#)

Університет визнає результати **попереднього формального навчання** (отримані в інших ЗВО України та за кордоном), а також може визнавати результати **неформального та інформального навчання** (курси підвищення кваліфікації, сертифікаційні програми, професійний досвід), якщо вони підтверджують набуття компетентностей, визначених освітньою програмою. Процедури визнання результатів попереднього навчання проводяться з дотриманням принципів Лісабонської конвенції, презумпції визнання та прозорості. У разі необхідності університет може вимагати додаткові документи чи організувати співбесіду/оцінювання для підтвердження результатів. Усі рішення щодо мобільності та визнання результатів попереднього навчання оформлюються наказом ректора і фіксуються в індивідуальному навчальному плані здобувача.

[Про визнання результатів попереднього навчання](#)

Очікуване навантаження та залученість студентів

На роботу в цьому курсі слід виділити окремі години для самостійного опрацювання деяких матеріалів лекцій відповідно до тематики курсу (приблизно 5-6 годин на тиждень). Очікується, що здобувачі мають резервний план на випадок несправності комп'ютера або перебоїв у роботі Інтернету. Студент має право скористатися процедурами **гнучкості** або **спеціального розгляду** для продовження дедлайну чи альтернативного виконання завдання.

[Положення про організацію освітнього процесу](#)

Служби підтримки

Електронний розклад: <https://rozklad.ieu.edu.ua>
Онлайн бібліотека: <https://onlinelibrary.ieu.edu.ua>
Репозитарій: <https://sed.ieu.edu.ua/index.php/sed/index>
Освітній Омбудсмен: <https://ieu.edu.ua/pro-mieu/ombudsmen>
Подання електронних звернень: <https://deanrequest.ieu.edu.ua/>

Розклад курсу

№	Тема	Практичні завдання	Самостійна робота
1	Предмет, завдання та методи клінічної психології	Обговорення предмета, завдань і методів клінічної психології; аналіз коротких описів клінічних ситуацій; створення схеми зв'язків між клінічною та загальною психологією	Опрацювати розділ підручника «Клінічна психологія як галузь науки»; підготувати коротке есе «Роль клінічного психолога в системі охорони психічного здоров'я»
2	Психічне здоров'я, норма і патологія	Ситуаційний аналіз прикладів різних критеріїв норми; обговорення відмінностей між поняттями “норма” і “патологія”; виконання вправи «Визнач психічний стан за описом поведінки»	Опрацювати матеріали МКХ-11; створити таблицю «Критерії психічного здоров'я»; підготувати усний звіт про підходи ВООЗ до розуміння норми
3	Біопсихосоціальна модель психічних розладів	Аналіз кейсу із трьома типами факторів (біологічні, психологічні, соціальні); групова робота над побудовою біопсихосоціальної моделі конкретного розладу	Підготувати письмовий огляд наукової статті про біопсихосоціальні моделі; скласти схему впливу факторів на психічне здоров'я
4	Методи клініко-психологічного дослідження	Рольова гра «Клінічне інтерв'ю»; визначення послідовності етапів обстеження; розбір прикладів психодіагностичних звітів	Опрацювати опис основних методів клінічного дослідження (спостереження, бесіда, тестування); підготувати конспект із порівняльною таблицею
5	Психологічні механізми розвитку психічних порушень. Стрес і дезадаптація	Розв'язання проблемної задачі: визначення психологічних механізмів розвитку порушення у запропонованому кейсі; дискусія про роль стресу	Прочитати розділ «Психологічні механізми патологічної поведінки»; підготувати коротке есе «Адаптація і дезадаптація особистості»
6	Невротичні, афективні та тривожні розлади	Кейс-стаді з описом пацієнта з тривожним розладом; складання психологічної характеристики; моделювання бесіди «психолог–клієнт»	Проаналізувати 2 клінічні випадки із фахових джерел; створити узагальнюючу таблицю «Основні риси тривожних і афективних розладів»
7	Особистісні, поведінкові та психосоматичні розлади	Аналіз клінічного кейсу особистісного розладу; обговорення ролі психологічних і соціальних чинників; групова розробка програми психологічної підтримки	Опрацювати літературу з психосоматичних розладів; підготувати аналітичну довідку «Психологічні особливості соматизації»
8	Кризові та посттравматичні стани. Психологічна допомога	Ситуаційний аналіз випадку ПТСР; рольова гра «Психологічна підтримка після травматичної події»; обговорення етичних меж у роботі з травмою	Підготувати коротку презентацію ти «Стадії подолання кризи»; створи карту психологічної допомоги пц ПТСР
9	Психопрофілактика, психореабілітація та психотерапевтична підтримка	Робота в групах над проектом психопрофілактичної програми; аналіз ефективності заходів психологічної реабілітації; обговорення ролі клінічного психолога в команді	Написати аналітичний звіт «Форми психологічної профілактики на різних етапах допомоги»; підготувати пк стер для аудиторного обговорення
10	Етичні норми та професійна відповідальність клінічного психолога	Обговорення етичних дилем; рольова вправа «Конфлікт інтересів у клінічній практиці»; аналіз реальних ситуацій порушення етичних принципів	Опрацювати Кодекс етики психолога; підготувати письмовий відгук «Моя професійна позиція у складних етичних ситуаціях»

Поради щодо успішного навчання

- **Кожне заняття – це крок до вашого професійного становлення.**

Курс допоможе вам зрозуміти закономірності психічного здоров'я, навчитися аналізувати клінічні випадки, розпізнавати симптоматику порушень і пропонувати шляхи психологічної допомоги. Здобуті знання та навички є фундаментом професійної компетентності клінічного психолога.

- **Будьте активними на заняттях.**
Беріть участь у ситуаційному аналізі, дискусіях, рольових іграх та розв'язуванні проблемних клінічних задач. Діліться власними спостереженнями, ставте запитання, аргументуйте свої висновки. Активність на практичних заняттях сприяє глибшому розумінню матеріалу й впливає на результати поточного оцінювання.
- **Використовуйте аналітичне мислення.**
Під час роботи з клінічними кейсами зосереджуйтеся на причинах і механізмах порушень, шукайте закономірності у поведінці пацієнтів, тренуйте вміння формулювати діагностичні гіпотези. Аналізуйте, порівнюйте, робіть власні висновки – це основа клінічного мислення.
- **Розвивайте навички самостійної роботи.**
Регулярно опрацьовуйте рекомендовану літературу, готуйте конспекти, схеми та ментальні карти, створюйте короткі аналітичні огляди клінічних статей. Це допоможе систематизувати знання та підготуватись до практичних занять і екзамену.
- **Працюйте з реальними клінічними кейсами.**
Виконуйте практичні завдання, розробляйте власні міні-кейси, обговорюйте приклади з літератури або клінічної практики. Такий підхід розвиває професійне бачення, вчить аналізувати поведінкові та емоційні прояви у контексті біопсихосоціальних факторів.
- **Співпрацюйте з одногрупниками.**
Робота в малих групах під час кейс-обговорень і рольових ігор допомагає розвивати комунікативні навички, вміння слухати, висловлювати аргументовану думку й працювати у мультидисциплінарній команді.
- **Виконуйте завдання вчасно.**
Послідовне виконання аналітичних робіт, звітів і презентацій сприяє кращому засвоєнню матеріалу, дозволяє простежити власний прогрес і забезпечує якісну підготовку до підсумкового іспиту.
- **Активно використовуйте цифрові ресурси.**
Працюйте в системі Moodle і Google Workspace: переглядайте навчальні матеріали, проходите тести, беріть участь в онлайн-дискусіях і користуйтеся коментарями викладача для вдосконалення своїх робіт.
- **Не відкладайте підготовку до підсумкового контролю.**
Після кожної теми повторюйте ключові поняття, класифікації розладів і принципи психологічної допомоги. Виконуйте короткі тести для самоперевірки, аналізуйте клінічні ситуації, готуйте приклади психологічних висновків.
- **Дотримуйтеся принципів академічної доброчесності.**
Виконуйте аналітичні завдання самостійно, коректно цитуйте джерела, не використовуйте чужі матеріали без посилань. Академічна чесність – це невід'ємна складова професійної етики психолога.
- **Звертайтеся по підтримку.**
Якщо виникають труднощі у розумінні матеріалу або підготовці до занять, користуйтеся консультаціями викладача, беріть участь у групових обговореннях і не соромтеся ставити запитання. Взаємна підтримка сприяє розвитку професійної зрілості.

Пам'ятайте: успіх у вивченні клінічної психології залежить від вашої системності, допитливості та здатності поєднувати знання з емпатією.

Будьте уважними, відповідальними й відкритими до професійного зростання!